

**PORADNIK DLA WNIOSKODAWCÓW DOT. SPEŁNIENIA WYMAGAŃ
ZASADY DNSH DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ DO SFINANSOWANIA W RAMACH
INSTRUMENTU ZIELONEJ TRANSFORMACJI MIAST (IZTM)**

Gliwice, 22.06.2023 r.

WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ

IlaPGW – druga aktualizacja Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy

BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego

cele środowiskowe – cele określone w art. 9 rozporządzenia (UE) nr 2020/852

DNSH – ang. “Do No Significant Harm” – “nie czyń znaczącej szkody”

IZTM – Instrument Zielonej Transformacji Miast

KE – Komisja Europejska

KPO – Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności

Poradnik – Poradnik dla wnioskodawców dot. spełnienia wymagań zasady DNSH dla przedsięwzięć do sfinansowania w ramach Instrumentu Zielonej Transformacji Miast (IZTM)

Raport - Raport potwierdzający spełnienie wymagań zasady DNSH dla przedsięwzięć do sfinansowania w ramach Instrumentu Zielonej Transformacji Miast (IZTM), składany w BGK jako załącznik do wniosku o udzielenie finansowania

RDW – tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna, Dyrektywa 2000/60/WE

RRF – ang. Recovery and Resilience Facility – Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania odporności

Strategia IZTM – „Strategia inwestycyjna Instrumentu Zielonej Transformacji Miast” (Warszawa, 07.2022 r.).

szkoda znacząca/poważna; znaczący negatywny wpływ – oddziaływanie na cele środowiskowe wynikające z prowadzonej działalności zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) nr 2020/852

UE – Unia Europejska

wniosek – wniosek o udzielenie finansowania składany przez Wnioskodawców do Banku Gospodarstwa Krajowego

1. Co to jest zasada DNSH?

Zasada DNSH¹ („nie czyn poważnej szkody”; ang. „Do No Significant Harm”) jest zasadą dotyczącą niewspierania ani nieprowadzenia działalności gospodarczej, która powoduje znaczące szkody (poważne szkody, posiada znaczący negatywny wpływ) dla któregośkolwiek z celów środowiskowych.

Konieczność przeprowadzenia oceny DNSH wynika z art. 17 rozporządzenia (UE) nr 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających przeprowadzanie zrównoważonych inwestycji, tzw. Rozporządzenie w sprawie taksonomii. Taksonomia UE wraz z aktami delegowanymi do niej, określa jakie rodzaje działalności uznaje się w UE za zrównoważone. Jednym z elementów weryfikacji czy dana działalność jest zrównoważona jest właśnie ocena DNSH. Zgodność z tą zasadą ma zapewnić finansowanie działań, które nie zagrażają możliwości osiągnięcia wszystkich celów środowiskowych. Sam fakt przyczyniania się do poprawy w jednym zakresie, nie może szkodzić innemu celowi. W związku z tym każde przedsięwzięcie finansowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy podlega ocenie pod kątem „nieczynienia poważnych szkód”- DNSH.

Celem prowadzenia oceny jest potwierdzenie zgodności dla przedsięwzięć, ze wszystkimi **celami środowiskowymi** zasady DNSH, tj.:

- 1) łagodzenie zmian klimatu,
- 2) adaptacja do zmian klimatu,
- 3) zrównoważone wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych i morskich,
- 4) gospodarka o obiegu zamkniętym,
- 5) zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontroli,
- 6) ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

Analizie poddaje się przedsięwzięcie finansowane z KPO i określa się jego skumulowany wpływ na poszczególne cele środowiskowe. Należy również zaznaczyć, że **uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia nie zwalnia z obowiązku przeprowadzenia analizy DNSH.**

¹ zwana również oceną DNSH

Jako **poważne szkody**, w odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych należy rozumieć²:

Ad. 1) przedsięwzięcie prowadzące do znaczących emisji gazów cieplarnianych;

Ad. 2) przedsięwzięcie prowadzące do nasilenia niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych, przyszłych warunków klimatycznych, wywieranych na to przedsięwzięcie lub na ludzi, przyrodę lub aktywa;

Ad. 3) przedsięwzięcie szkodzące: dobremu stanowi lub, dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód podziemnych lub dobremu stanowi środowiska wód morskich;

Ad. 4) przedsięwzięcie, którego realizacja będzie prowadzić do:

- znaczącego braku efektywności w wykorzystywaniu materiałów lub w bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniu zasobów naturalnych, takich jak nieodnawialne źródła energii, surowce, woda i grunty, na co najmniej jednym z etapów cyklu życia produktów, w tym pod względem trwałości produktów, a także możliwości ich naprawy, ulepszenia, ponownego użycia lub recyklingu;
- znaczącego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu;
- długotrwałego składowania odpadów, co może wyrządzać poważne i długoterminowe szkody dla środowiska;

Ad. 5) przedsięwzięcie prowadzące do znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub ziemi w porównaniu z sytuacją sprzed rozpoczęcia tej działalności;

Ad. 6) przedsięwzięcie w znacznym stopniu szkodzące dobremu stanowi i odporności ekosystemów lub szkodliwą dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii.

W przypadku, gdy przedsięwzięcie będzie powodować znaczące szkody, dla któregokolwiek z celów środowiskowych, jego realizacja z wykorzystaniem środków finansowych UE będzie niemożliwa.

² zgodnie z przepisami art. 17 rozporządzenia (UE) nr 2020/852

2. Regulacje prawne powiązane z zasadą DNSH

Dla przeanalizowania spełniania zasady DNSH przez przedsięwzięcie należy uwzględnić przepisy następujących aktów prawnych:

Rozporządzenie RRF

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.2.2021, s. 17), które znajdziesz na stronie eur-lex.europa.eu;

Rozporządzenie w sprawie taksonomii

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.6.2020, s. 13), które znajdziesz na stronie eur-lex.europa.eu;

Rozporządzenie delegowane do taksonomii

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza znaczących szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (Dz. Urz. UE L 442 z 9.12.2021, s. 1), które znajdziesz na stronie eur-lex.europa.eu;

Wytyczne techniczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania zasady DNSH

Komunikat KE (2021/C 58/01) z dnia 18.02.2021 r., pt. „Wytyczne techniczne dotyczące stosowania zasady „nie czyni znaczącej szkody” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności” określający podejście do klasyfikacji poszczególnych działań, środków bądź projektów z punktu widzenia realizacji zasady DNSH, w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych, zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie taksonomii, który znajdziesz na stronie eur-lex.europa.eu.

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

W związku z pracami nad wydaniem przez KE kolejnych aktów delegowanych do taksonomii, po ich publikacji w Dzienniku Urzędowym UE, można je również wykorzystywać przy ocenie przedsięwzięć w nich określonych³.

³ dotyczy przedsięwzięć, dla których przepisy te będą opublikowane w momencie realizacji oceny DNSH.

3. Omówienie wymaganego zakresu informacyjnego raportu DNSH przedsięwzięcia

Przedstawione omówienie odnosi się do wymagań określonych w Raporcie potwierdzającym spełnienie wymagań zasady DNSH dla przedsięwzięć do sfinansowania w ramach Instrumentu Zielonej Transformacji Miast (IZTM).

Dla przedsięwzięcia złożonego z kilku odrębnych zadań, powinny zostać opracowane i złożone osobne Raporty, w sytuacji jeśli przedsięwzięcie do sfinansowania obejmuje różne typy projektów określonych w Strategii IZTM, różniące się znacznie, co powodowałoby trudność w dokonaniu oceny przedsięwzięcia.

Podkreślenia wymaga, że Wnioskodawca nie musi dysponować tytułem prawnym dla nieruchomości, aby składać dokumentację dot. spełnienia zasady DNSH przez przedsięwzięcie w danej lokalizacji.

Ad.1. Informacje o Wnioskodawcy

Pkt 1.1 – 1.3 Raportu

Należy podać wymagane informacje dot. Wnioskodawcy składającego wniosek o udzielenie finansowania do BGK.

Ad.2. Ogólne informacje o przedsięwzięciu

Pkt 2.1 – 2.2 Raportu

Należy podać wszystkie wymagane informacje dot. przedsięwzięcia.

Pkt 2.3 Raportu

ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA (*opis słowny działań, powstających produktów, sposobu realizacji*)

Należy podać w zwięzłej formie, przedstawiając główne dane charakteryzujące przedsięwzięcie. Podane informacje powinny być zgodne z opisem przedsięwzięcia lub jego części⁴, przedstawionym we wniosku o udzielenie finansowania składanym w BGK⁵.

Pkt 2.4 Raportu

OKREŚLENIE PRZEDSIĘWZIĘCIA POPRZEZ WSKAZANIE TYPU PROJEKTU

⁴ w przypadku konieczności złożenia dwóch osobnych Raportów.

⁵ z uwzględnieniem ew. podziału na zadania, dla których należy opracować osobne Raporty.

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

Należy dokonać porównania przedsięwzięcia do typów projektów określonych w Strategii IZTM. Możliwe jest wskazanie więcej niż jednego typu projektu.

W przypadku gdy przedsięwzięcie nie wpisuje się wprost w żaden z określonych typów projektów, należy określić typ projektu w pozycji tabeli: Inne (ostatni wiersz tabeli 3 Raportu). Każdorazowo można dodać dodatkowe informacje w kolumnie: Uwagi lub dokonać dodatkowego opisu (w przypadku obszernych przedsięwzięć) w formie załącznika do Raportu, co jednak należy zaznaczyć w kolumnie Uwagi.

Pkt 2.5 Raportu

INFORMACJA O ZGODNOŚCI PRZEDSIĘWZIĘCIA Z OBOWIĄZUJĄCYM STANEM PRAWNYM W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA NA MOMENT SKŁADANIA WNIOSKU

Należy wymienić wszystkie dokumenty i decyzje uzyskane (lub w trakcie uzyskiwania, planowane do uzyskania) dla przedsięwzięcia na etapie składania wniosku o udzielenie finansowania (jeśli istnieją).

Takimi dokumentami mogą być:

- decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji tzw. decyzja środowiskowa,
- pozwolenie wodnoprawne,
- pozwolenia zintegrowane,
- ocena wodnoprawna,
- pozwolenia na emisję zanieczyszczeń do powietrza,
- pozwolenie budowlane.

Każdorazowo należy określić status dokumentu (projekt, zatwierdzony) lub decyzji (decyzja nieprawomocna, decyzja będąca przedmiotem postępowania ..., decyzja prawomocna, decyzja ostateczna).

Dla każdego ze wskazanych dokumentów/ decyzji należy podać ich datę oraz organ wydający (w odniesieniu do decyzji).

Przedstawienie listy procedowanych i istniejących dokumentów i decyzji może ułatwić procedowanie spełniania zasady DNSH przez przedsięwzięcie.

Ad.3. Ocena zgodności przedsięwzięcia z zasadą DNSH

Pkt 3.1 Raportu

OKREŚLENIE OBSZARU INTERWENCJI

W pierwszej kolejności należy sprawdzić i wskazać czy przedsięwzięcie kwalifikuje się do jednego z **obszarów interwencji** wskazanych w Załączniku nr VI do rozporządzenia 2021/241, stanowiącym Metodę monitorowania wydatków na cele związane z klimatem. Należy dopasować obszar interwencji do charakteru i zakresu przedsięwzięcia i odczytać dla tego obszaru współczynniki do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu i wsparcia na cele środowiskowe. W zależności od zakresu przedsięwzięcia, możliwe jest jego dopasowanie do więcej niż jednego obszaru interwencji, w tym przypadku należy w Raporcie dodać kolejne pozycje dla każdego z identyfikowanych obszarów interwencji. Wartość współczynnika wsparcia powinna być dla każdego obszaru odczytana wprost z Załącznika VI do rozporządzenia 2021/241 i wskazana w Raporcie. Wyciąg zawierający tabelę z obszarami interwencji został opublikowany na stronie internetowej BGK (podstrona IZTM).

W przypadku przypisania więcej niż jednego obszaru interwencji, **wartości współczynników nie sumują się**. Zatem aby możliwe było zastosowanie tego podejścia, konieczna jest identyfikacja dla przedsięwzięcia zbieżności w zakresie **co najmniej** jednego obszaru interwencji, posiadającego wartość współczynnika wsparcia równy 100%. Poniżej zestawiono przypisanie obszaru interwencji i wartości współczynników, dla części z typów projektów wskazanych w IZTM.

Tabela 1. Przepisanie dla części z typów projektów wskazanych w IZTM obszaru interwencji i wartości współczynników do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu i wsparcia na cele środowiskowe.

Typ projektu określony dla przedsięwzięcia w IZTM	Obszar interwencji (kod)	Obszar interwencji (nazwa)	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele środowiskowe
Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	026	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające	100%	40%

Typ projektu określony dla przedsięwzięcia w IZTM	Obszar interwencji (kod)	Obszar interwencji (nazwa)	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele środowiskowe
zwiększenia efektywności energetycznej, zastosowania OZE, dotyczących budynków innych niż mieszkalne oraz przestrzeni otwartych	032	Inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych (w tym energia geotermalna)	100%	40%
Inwestycje związane z zakładaniem terenów zieleni na obszarach przemysłowych, powyrobowiskowych oraz innych zdegradowanych terenach miejskich	046	Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów	0%	100%

Typ projektu określony dla przedsięwzięcia w IZTM	Obszar interwencji (kod)	Obszar interwencji (nazwa)	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele środowiskowe
Rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego (pieszego, rowerowego) zintegrowanego z transportem zbiorowym	048	Działania mające na celu ograniczenie hałasu i poprawę jakości powietrza	40%	100%
Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez rozszczenie oraz zagospodarowanie/rekultywację powierzchni i terenów nieprzeznaczalnych	050	Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby, zielona i niebieska infrastruktura	40%	100%

Typ projektu określony dla przedsięwzięcia w IZTM	Obszar interwencji (kod)	Obszar interwencji (nazwa)	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele środowiskowe
<p>Wzmacnianie, odbudowa oraz ochrona bioróżnorodności poprzez nasadzenie rodzimych gatunków roślin, wyeliminowanie wyrębu i ograniczenie koszenia, zadrzewianie, poprawę warunków siedliskowych roślin, tworzenie nowych siedlisk roślin i zwierząt</p>				

Typ projektu określony dla przedsięwzięcia w IZTM	Obszar interwencji (kod)	Obszar interwencji (nazwa)	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele środowiskowe
Rozwój systemów gospodarowania wodami opartych na rozwiązaniach ekosystemowych oraz wykorzystujących zieloną i niebieską infrastrukturę, wraz z ich rekreacyjnym i gospodarczym wykorzystaniem				

Typ projektu określony dla przedsięwzięcia w IZTM	Obszar interwencji (kod)	Obszar interwencji (nazwa)	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele środowiskowe
<p>Tworzenie bezpiecznej i zielonej infrastruktury dla niechronionych uczestników ruchu drogowego, (np. budowa deptaków, woonerfów, przebudowa lub zmiana organizacji ruchu przed placówkami edukacji, przebudowa miejsc, w których często dochodzi do wypadków)</p>	075	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów	100%	100%

Typ projektu określony dla przedsięwzięcia w IZTM	Obszar interwencji (kod)	Obszar interwencji (nazwa)	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu	Współczynnik do obliczania wsparcia na cele środowiskowe
<p>Tworzenie preferencji dla ruchu pieszego oraz rowerowego, w tym budowy spójnych sieci dróg rowerowych w miastach i ich obszarach funkcjonalnych wraz z parkingami rowerowymi</p>				
<p>Rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego (pieszego, rowerowego) zintegrowanego z transportem zbiorowym</p>				

JEŻELI WYNIKIEM JEST PRZYPISANIE CO NAJMNIEJ JEDNEGO WSPÓŁCZYNNIKA RÓWNEGO 100%, NALEŻY PRZEJŚĆ DO WYPEŁNIENIA PKT 3.1.1 I 3.1.2

Jeśli minimum jeden ze współczynników do obliczania wsparcia jest równy 100%, należy dokonać oceny i zwięzłego uzasadnienia dla celu (Pkt 3.1.1 Raportu), który należy uznać jako monitorowany, jako 100%.

Kolejno należy dokonać oceny i zwięzłe uzasadnić brak wyrządzenia przez przedsięwzięcie poważnej szkody pozostałym celom środowiskowym (Pkt 3.1.2 Raportu).

Uwaga - Współczynnik wsparcia może być przypisany do jednego lub dla obu celów w ramach celów związanych ze zmianą klimatu i tak samo, do jednego lub wielu celów środowiskowych. W Raporcie należy wymienić te cele środowiskowe, aby oceniający wniosek mógł odnieść się do poprawności przedstawionych dalszych uzasadnień.

Dlatego ocena i uzasadnienie braku wyrządzenia poważnej szkody przez przedsięwzięcie

powinny dotyczyć wszystkich celów, do których bezpośrednio nie przypisano

współczynnika wsparcia równego 100%. Decyzja, któremu z celów ([1] lub [2]; [3] lub [4] lub [5] lub [6]) przypisać współczynnik wsparcia na poziomie 100%, jest zależna od zakresu przedsięwzięcia i kierunku oddziaływań jakie będą miały miejsce w wyniku jego realizacji.

W uzasadnieniach, należy odnieść się do **poważnej szkody** w kontekście opisywanego celu środowiskowego, o której mowa na str. 3 i 4 Poradnika.

Można do tego wykorzystać kryteria mogące służyć ustaleniu, czy dane przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów środowiskowych, określone w Zał. 1 do Poradnika.

**JEŚLI MOŻLIWE BYŁO DOKONANIE UZASADNIENIA,
NA TYM ETAPIE NALEŻY ZAKOŃCZYĆ WYPEŁNIANIE RAPORTU**

PRZYKŁAD 1:

Przedsięwzięcie: **Zwiększanie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej**. Przedsięwzięcie obejmuje termomodernizację budynków, której efektem będzie zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło.

1. Określenie obszaru interwencji

Czy przedsięwzięcie kwalifikuje się do jednego z obszarów interwencji wskazanych w Załączniku nr VI do rozporządzenia 2021/241 ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności⁷

Obszar interwencji (kod) – 026

Obszar interwencji (nazwa) – Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające

Współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu – 40%

Wskazanie celów środowiskowych, do których odnosi się wskazany współczynnik – [2] adaptacja do zmian klimatu

Współczynnik do obliczania wsparcia na cele środowiskowe – 40%

Wskazanie celów środowiskowych, do których odnosi się wskazany współczynnik – [5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola

Wniosek: Cele związane ze zmianą klimatu lub cele środowiskowe nie są wspierane w wystarczającym stopniu przez przedsięwzięcie - współczynniki wsparcia poniżej 100%.

Należy przejść do kolejnego etapu oceny - określenie wpływu na cele środowiskowe^{8,9}.

PRZYKŁAD 2:

Przedsięwzięcie: **Instalacja OZE w budynkach użyteczności publicznej**. Przedsięwzięcie obejmuje instalację paneli fotowoltaicznych.

Obszar interwencji (kod) – 029

Obszar interwencji (nazwa) – Energia ze źródeł odnawialnych: słoneczna

Współczynnik do obliczania wsparcia na cele związane ze zmianą klimatu – 100%

Wskazanie celów środowiskowych, do których odnosi się wskazany współczynnik – [1] łagodzenie zmian klimatu, [2] adaptacja do zmian klimatu

Współczynnik do obliczania wsparcia na cele środowiskowe – 40%

⁷ Wyciąg zawierający tabelę z obszarami interwencji został opublikowany na stronie internetowej BGK (podstrona IZTM).

⁸ Patrz str. 9 Poradnika.

⁹ Opis podejścia do oceny dla tego przykładu przedsięwzięcia będzie kontynuowany w dalszej części Poradnika (patrz str. 13).

Wskazanie celów środowiskowych, do których odnosi się wskazany współczynnik – [4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, [5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola.

Uzasadnienie kwalifikacji przedsięwzięcia do danego obszaru interwencji: Przedsięwzięcie obejmuje instalację paneli fotowoltaicznych, w związku z czym wpisuje się w obszar interwencji obejmujący produkcję energii ze źródeł odnawialnych- energii słonecznej.

Wniosek: Przedsięwzięcie kwalifikuje się do obszaru interwencji wspierającego obydwie cele związane ze zmianą klimatu ([1] łagodzenie zmian klimatu, [2] adaptacja do zmian klimatu)-współczynnik 100%.

Uzasadnienie braku wyrządzenia przez przedsięwzięcie poważnej szkody pozostałym celom środowiskowym:

[3] zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: X

- Przedsięwzięcie nie szkodzi dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód podziemnych oraz dobremu stanowi środowiska wód morskich. Ze względu na charakter przedsięwzięcia, brak wpływu na stan zasobów wodnych, gdyż przedsięwzięcie nie będzie realizowane w pobliżu wód powierzchniowych, nie będzie wpływało na odprowadzanie zanieczyszczeń do wód powierzchniowych, ani zagrażało zanieczyszczeniu wód podziemnych, nie jest związane z korzystaniem z wód poprzez ich pobór;

[4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym: X

- Przedsięwzięcie nie prowadzi do znaczącego braku efektywności w wykorzystywaniu materiałów lub w bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniu zasobów naturalnych;

- W ramach przedsięwzięcia przewiduje się zapobieganie powstawaniu odpadów oraz gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, tj. zapewniając wysoki stopień recyklingu i odzysku materiałów;

- W trakcie rozbiórki odpady niebezpieczne będą selektywnie zbierane i usuwane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa;

- Wnioskodawca posiada stosowne umowy na odbiór odpadów, w tym w zakresie realizacji instalacji OZE, powstające odpady zostaną usunięte zgodnie z przepisami przez wykonawcę prac, zgodnie z umową, w której zostanie do tego zobowiązany.

Przedsięwzięcie wspiera częściowo gospodarkę o obiegu zamkniętym, poprzez zmniejszenie produkcji energii opartej o paliwa kopalne.

[5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: X

- Przedsięwzięcie nie będzie prowadzić do znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub gleby w porównaniu z sytuacją sprzed rozpoczęcia tej działalności; Ze względu na charakter przedsięwzięcia- montaż instalacji OZE (paneli fotowoltaicznych), nie będą występować żadne emisje zanieczyszczeń podczas realizacji i funkcjonowania przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie wspiera częściowo zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, poprzez zmniejszenie produkcji energii opartej o paliwa kopalne.

[6] ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: X

- Przedsięwzięcie nie będzie szkodzić dobremu stanowi i odporności ekosystemów oraz nie jest szkodliwe dla stanu zachowania siedlisk i gatunków.

W lokalizacji przedsięwzięcia, na budynkach, na których będą instalowane panele fotowoltaiczne, nie zidentyfikowano podczas przeprowadzonego monitoringu lokalnego występowania ptasich gniazd, które mogłyby zostać naruszone w trakcie prac instalacyjnych.

GDY ŻADEN ZE WSPÓŁCZYNNIKÓW NIE JEST MONITOROWANY JAKO 100%,

NALEŻY PRZEJŚĆ DO ETAPU OKREŚLENIA WPŁYWU NA CELE ŚRODOWISKOWE

(PKT 3.2 RAPORTU)

Etap ten należy zrealizować poprzez wybranie **jednej z dwóch metod oceny**.

Wybór metody do przeprowadzenia oceny zależy od typu i zakresu przedsięwzięcia.

Przed wyborem metody należy zapoznać się z określonymi w Raporcie wymaganymi informacjami, przeanalizować pod tym kątem przedsięwzięcie i posiadaną dokumentację.

Jeśli dla przedsięwzięcia możliwe jest wykazanie istotnego pozytywnego wkładu w realizację minimum jednego celu środowiskowego, zasadnym jest wybranie Metody 2.

Natomiast jeśli przedsięwzięcie nie będzie wykazywać istotnego pozytywnego wkładu w realizację minimum jednego celu środowiskowego, należy wybrać Metodę 1.

Należy również pamiętać, że **wykazanie istotnego pozytywnego wkładu przedsięwzięcia w realizację jedynie części celów wg Metody 2, wymaga wykazania braku negatywnego wpływu przedsięwzięcia na pozostałe cele** (zgodnie z Metodą 1).

Oznacza to np. że jeśli przedsięwzięcie będzie miało istotny pozytywny wkład jedynie w realizację celu nr 1- łagodzenie zmian klimatu (pkt 3.2.1 Raportu), to należy również wypełnić w pkt 3.2.2 Raportu uzasadnienia braku negatywnego wpływu na cele 2-6.

OPIS METODY 1

Metoda ta opiera się na wykazaniu braku negatywnego wpływu przedsięwzięcia na poszczególne cele środowiskowe. Analizie poddaje się potencjalne negatywne skutki realizacji inwestycji zarówno na etapie jej realizacji jak i eksploatacji. Należy zastosować dwa rodzaje kryteriów:

- ogólne kryteria dotyczące nieczynienia znaczących szkód względem poszczególnych celów środowiskowych (określone w Zał. 1);
- dodatkowe kryteria dla części z typów projektów (określone w Zał.2).

W odniesieniu do poszczególnych celów środowiskowych należy wskazać kryteria określone w Zał. 1 i Zał. 2 jakie spełnia przedsięwzięcie, poprzez ich wypisanie i **dodatkowe wyjaśnienia/uzasadnienie**, odnoszące się do zakresu i celu przedsięwzięcia, planowanych do zastosowania technologii, sposobu wdrożenia założonych działań minimalizujących wpływ na poszczególne cele środowiskowe, potwierdzone o ile to możliwe dokumentami, analizami, decyzjami czy certyfikatami. Wskazane informacje powinny wykazać spełnianie wymagań określonych w kryteriach.

DLA UZASADNIENIA BRAKU NEGATYWNEGO WPŁYWU, NALEŻY WYKAZAĆ BRAK TEGO WPŁYWU DLA WSZYSTKICH CELÓW ŚRODOWISKOWYCH (CO ZOSTAŁO WYJAŚNIONE PONIŻEJ)

[1] Łagodzenie zmian klimatu

Cel dotyczący łagodzenia zmian klimatu obejmuje działania na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Do gazów cieplarnianych należą m.in.:

- dwutlenek węgla (CO₂),
- metan (CH₄),
- podtlenek azotu (N₂O),
- fluoropochodne węglowodorów (HFCs),
- perfluoropochodne związki węgla (PFCs),

- sześćciofluorek siarki (SF₆).

W zakresie spełnienia zasady DNSH dla celu łagodzenie zmian klimatu należy wykazać, że przedsięwzięcie nie przyczyni się do zwiększenia emisji, któregośkolwiek z gazów cieplarnianych. Nie oznacza to, że przedsięwzięcie musi być zero emisyjne. Jeśli dotyczy istniejących obiektów, to mogą one emitować dotychczasowe ilości gazów cieplarnianych. Nie może natomiast w wyniku realizacji przedsięwzięcia wzrosnąć ich emisja. Zasada DNSH odnosi się tylko do emisji bezpośrednich (Zakres 1), bez uwzględniania emisji pośrednich (Zakres 2 i Zakres 3 wg metodyki GHG Protocol¹⁰).

Podstawowym dokumentem określającym wielkość emisji danego przedsięwzięcia jest decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji tzw. decyzja środowiskowa, a także pozwolenia na emisję zanieczyszczeń do powietrza. W analizie należy uwzględnić wszystkie emitowane gazy cieplarniane, nie tylko CO₂.

Jeśli takich dokumentów nie opracowano, konieczne jest wykonanie analizy wielkości emisji gazów cieplarnianych odrębnie na potrzeby DNSH.

W PRZYPADKU PROSTYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ, KTÓRE NIE BĘDĄ POWODOWAĆ WYSTĄPIENIA EMISJI NA ETAPIE FUNKCJONOWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA LUB GDY EMISJE GAZÓW CIEPLARNIANYCH BĘDĄ NA TAKIM SAMYM POZIOMIE JAK PRZED REALIZACJĄ PRZEDSIĘWZIĘCIA, WYSTARCZY OŚWIADCZENIE WNIOSKODAWCY W TYM ZAKRESIE¹¹

[2] Adaptacja do zmian klimatu

Dostosowanie się do celu Adaptacja do zmian klimatu obejmuje taką realizację przedsięwzięcia, która uwzględnia wpływ zmian klimatu na otoczenie, w szczególności na lokalizację działania. Ryzyka klimatyczne dzielimy na:

- nagłe – zjawiska o charakterze katastrofalnym mające swój początek i koniec np. powódź;
- stałe – zmiany, które mają charakter trwały np. wzrost temperatury powietrza.

Analiza DNSH powinna obejmować ocenę narażenia na związane z danym przedsięwzięciem zjawiska stałe i nagłe. Rekomenduje się wykonanie analizy ryzyk klimatycznych w formie raportu dla dużych przedsięwzięć. Dla mniejszych, przedstawienie narażenia na ryzyka

¹⁰ Metodykę znajdziesz na stronie [Greenhouse Gas Protocol](https://www.ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-environment/ghg-protocol_en).

¹¹ Oświadczenie powinno zostać wpisane w miejscu uzasadnienia dla danego celu środowiskowego.

klimatyczne powinny być wykonane w formie krótkiego opisu wskazującego jakie ryzyka są istotne i jakie środki zaradcze są planowane do wdrożenia (o ile są potrzebne). W tym celu można wykorzystać ogólnodostępne podręczniki i publikacje¹² wskazujące podejście dla przeprowadzenia analizy ryzyk klimatycznych.

Wnioskiem z analizy ryzyk klimatycznych powinno być stwierdzenie czy dane ryzyko dotyczy przedsięwzięcia, czy nie. W przypadku narażenia na dane ryzyko przedstawione powinny zostać środki zaradcze minimalizujące wpływ ryzyka na przedsięwzięcie. W celu wykonania oceny rekomenduje się zastosowanie listy ryzyk określonych w Rozporządzeniu delegowanym do Taksonomii w dodatku A (rys. poniżej).

	Związane z temperaturą	Związane z wiatrem	Związane z wodą	Związane z ziemią
Stale	Zmiany temperatury (powietrze, woda słodka, woda morska)	Zmiany cyrkulacji wiatru	Zmiany wzorców i rodzajów opadów (deszcz, grad, śnieg/lód)	Erozja obszarów przybrzeżnych
	Stres termiczny		Zmienność opadów lub zmienność hydrologiczna	Degradacja gleby
	Zmienność temperatury		Zakwaszanie oceanów	Erozja gleby
	Topnienie wiecznej zmarzliny		Intruzja wód morskich	Soliflukcja
			Podnoszący się poziom mórz	
			Deficyt wody	
Ostre	Fala upałów	Cyklon, huragan, tajfun	Susza	Lawina
	Fala chłodu/mróż	Burza (w tym śnieżycy, burze pyłowe i piaskowe)	Silne opady (deszcz, grad, śnieg/lód)	Osuwisko
	Pożar samoistny	Tornado	Powódź (przybrzeżna, rzeczna, opadowa, od wód gruntowych)	Osunięcie się ziemi
			Wezbranie jeziora lodowcowego	

źródło: Rozporządzenie delegowane do Taksonomii

Rekomenduje się korzystanie z krajowych źródeł danych o ryzykach:

- [Powódź i susza:](#)

W zakresie powodzi rekomenduje się wykorzystanie danych o zagrożeniu powodzią, o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%. W zakresie suszy rekomenduje się wykorzystanie danych o łącznym zagrożeniu suszą, za zagrożone przyjęcie klas silnie i ekstremalnie zagrożonych suszą;

¹² Przykład publikacji do wykorzystania znajdziesz na stronie [Kilmada2](#).

- [Pozostałe ryzyka:](#)

Rekomenduje się stosowanie horyzontu czasowego do 2050 roku i scenariusza RCP 4.5.

[3] Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich

W zakresie celu Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, działania

o charakterze zrównoważonym nie przyczyniają się do pogorszenia stanu wód zarówno śródlądowych jak i morskich. Spełnienie zasady DNSH dotyczy więc wykazania nie powodowania zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, a także dla wód morskich. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych i podziemnych ustalone zostały w [Planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy](#). Dla wód morskich obowiązujące cele określono w [Programie ochrony wód morskich](#). Wszystkie te dokumenty mają charakter obowiązujących aktów prawa poddawanych cyklicznym aktualizacjom.

Potwierdzenie braku zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych dla wód jest elementem decyzji środowiskowej. Dla części inwestycji wydawana jest ocena wodnoprawna zgodnie z przepisami [Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie rodzajów inwestycji i działań, które wymagają uzyskania oceny wodnoprawnej](#). W przypadku inwestycji nie mających wpływu na stan wód i nie wymagających uzyskania decyzji środowiskowej lub/i oceny wodnoprawnej, wystarczy oświadczenie o braku zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych dla wód.

[4] Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym

Cel ten wiąże się z ograniczeniem powstawania odpadów oraz wzrostem odzysku surowców z wytwarzanych odpadów. W ramach oceny DNSH wykazać należy, że realizacja przedsięwzięcia nie przyczyni się do wzrostu ilości wytwarzanych odpadów na etapie jej eksploatacji. Natomiast na etapie realizacji wytworzone odpady zostaną ponownie zagospodarowane, na poziomie wskazanym w Zał. 1 i Zał. 2 do Poradnika (o ile określono, z uwzględnieniem typu projektu). Potwierdzeniem spełniania wymogów DNSH są postanowienia decyzji środowiskowej oraz umów na odbiór odpadów, w tym odpadów budowlanych. Jeśli takich dokumentów nie opracowano lub jeszcze nie uzyskano na etapie składania wniosku, konieczne jest wykonanie analizy zagospodarowania odpadów (analiza

typów powstających odpadów, ze wskazaniem sposobów postępowania z odpadami) odrębnie na potrzeby DNSH oraz oświadczenia o poziomie ponownego ich zagospodarowania.

[5] Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola

Cel związany z Zapobieganiem zanieczyszczeniu i jego kontroli dotyczy wprowadzania nowych zanieczyszczeń do wód, powietrza oraz gleby. W ramach oceny DNSH należy wykazać, że realizacja przedsięwzięcia nie prowadzi do wytwarzania, wprowadzania do obrotu lub stosowania:

Działalność ta nie prowadzi do wytwarzania, wprowadzania do obrotu lub stosowania:

- a) substancji, w postaci samoistnej, w mieszaninach lub w wyrobach, wymienionych w załącznikach I lub II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (¹) (UE)2019/1021, z wyjątkiem substancji obecnych jako niezamierzone śladowe zanieczyszczenia;
- b) rtęci i związków rtęci, ich mieszanin i produktów z dodatkiem rtęci zgodnie z definicją określoną w art. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/852 (²);
- c) substancji, w postaci samoistnej, w mieszaninach lub w wyrobach, wymienionych w załącznikach I lub II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (³) (WE)1005/2009;
- d) substancji, w postaci samoistnej, w mieszaninach lub w wyrobach, wymienionych w załączniku II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (⁴) 2011/65/UE, z wyjątkiem substancji, w których zapewniono pełne przestrzeganie art. 4 ust. 1 tej dyrektywy;
- e) substancji, w postaci samoistnej, w mieszaninach lub w wyrobach, wymienionych w załączniku XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (⁵), z wyjątkiem przypadków, gdy w pełni spełnione są warunki określone w tym załączniku;
- f) substancji, w postaci samoistnej, w mieszaninach lub w wyrobach, spełniających kryteria określone w art. 57 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 i zidentyfikowanych zgodnie z art. 59 ust. 1 tego rozporządzenia, z wyjątkiem przypadków, gdy udowodniono, że ich stosowanie jest niezbędne dla społeczeństwa;
- g) innych substancji, w postaci samoistnej, w mieszaninach lub w wyrobach, które spełniają kryteria określone w art. 57 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006, z wyjątkiem przypadków, gdy udowodniono, że ich stosowanie jest niezbędne dla społeczeństwa.

źródło: Rozporządzenie delegowane do taksonomii

Podstawą do weryfikacji zasady DNSH w odniesieniu do wskazanego celu są postanowienia decyzji środowiskowej, pozwolenia wodnoprawnego, pozwolenia zintegrowanego, pozwolenia na emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz innych decyzji administracyjnych. W przypadku braku podstaw do wydania ww. decyzji administracyjnych, podstawą weryfikacji będzie oświadczenie o zastosowaniu:

- odpowiednich środków w celu zmniejszenia emisji hałasu, pyłu i zanieczyszczeń podczas prac budowlanych;

- materiałów budowlanych posiadających odpowiednie certyfikaty (nie zawierających substancji szkodliwych).

[6] Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów

Cel ten związany jest ze zwiększaniem różnorodności biologicznej oraz ochroną siedlisk zwierząt i roślin. Dla wykazania spełnienia zasady DNSH konieczne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko, jeśli przedsięwzięcie kwalifikuje się do przeprowadzenia tej oceny¹³, w tym także na obszary chronione w rozumieniu ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zakończone wydaniem decyzji środowiskowej lub odstąpieniem od przeprowadzania procedury.

Wnioskodawca powinien dokonać sprawdzenia czy przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do rodzaju przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko¹⁴.

W PRZYPADKU STWIERDZENIA, ŻE PRZEDSIĘWZIĘCIE NIE KWALIFIKUJE SIĘ DO ŻADNEGO Z RODZAJÓW PRZEDSIĘWZIĘĆ WYMAGAJĄCYCH PRZEPROWADZENIA OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, WNIOSKODAWCA SKŁADA W RAPORCIE OŚWIADCZENIE¹⁵ W TYM ZAKRESIE.

NATOMIAST JEŚLI DLA PRZEDSIĘWZIĘCIA WYMAGANE JEST LUB MOŻE BYĆ WYMAGANE PRZEPROWADZENIE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, WNIOSKODAWCA MUSI ZAŁĄCZYĆ DO SKŁADANEGO RAPORTU DECYZJĘ O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA LUB DECYZJĘ WŁAŚCIWEGO URZĘDU W SPRAWIE ODSTĄPIENIA OD PRZEPROWADZENIA OCENY, LUB ZAŚWIADCZENIE O BRAKU POTRZEBY JEJ PRZEPROWADZENIA.

Generalnie rekomenduje się nie lokalizowanie przedsięwzięć w obrębie:

- parków narodowych,
- rezerwatów przyrody,
- obszarów Natura 2000.

¹³ Dotyczy przedsięwzięć kwalifikujących się jako mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

¹⁴ Zgodnie z rodzajami przedsięwzięć określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10.09.2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

¹⁵ Oświadczenie powinno zostać wpisane w miejscu uzasadnienia dla danego celu środowiskowego.

Lokalizacja obszarów chronionych oraz informacje o przedmiotach ochrony dostępne są na portalu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – [GDOŚ](#).

PRZYKŁAD 1^{16,17}:

Przedsięwzięcie: **Zwiększanie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej**. Przedsięwzięcie obejmuje termomodernizację budynków, której efektem będzie zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło.

METODA 1 – Wykazanie braku negatywnego wpływu na cele środowiskowe

[1] łagodzenie zmian klimatu: X

- Przedsięwzięcie nie prowadzi do powstania nowych emisji gazów cieplarnianych;
- Budynek nie jest przeznaczony do wydobywania, magazynowania, transportu lub produkcji paliw kopalnych.

[2] adaptacja do zmian klimatu: X

- Wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji nie będą miały negatywnego wpływu na działania w zakresie adaptacji ani na poziom odporności na ryzyka fizyczne związane z klimatem innych ludzi, przyrody, dziedzictwa kulturowego, dóbr i innych rodzajów działalności gospodarczej – na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyk klimatycznych;
- Wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są spójne z lokalnymi, sektorowymi, regionalnymi lub krajowymi strategiami i planami w zakresie adaptacji.

[3] zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich: X

- Przeanalizowano i nie zidentyfikowano ryzyka degradacji środowiska związanego z utrzymaniem jakości wody i unikaniem deficytu wody dla osiągnięcia ustanawianych celów środowiskowych przez jednolite części wód w IIaPGW (ze względu na charakter przedsięwzięcia brak wpływu na stan zasobów wodnych).

[4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym: X

¹⁶ Kontynuacja analizy dla przykładu, który nie uzyskał wartości współczynnika dla obliczania wsparcia o wartości 100% (patrz str. 7 Poradnika).

¹⁷ Przykład nie uwzględnia ew. dodatkowych wyjaśnień/ uzasadnień w odniesieniu do poszczególnych celów, które jest zależne od posiadanych dokumentów, decyzji, od możliwości wskazania dodatkowych informacji, co wynika z charakteru przedsięwzięcia.

- W ramach przedsięwzięcia przewiduje się zapobieganie powstawaniu odpadów oraz gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, tj. zapewniając wysoki stopień recyklingu i odzysku materiałów;
- W trakcie realizacji przedsięwzięcia co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne zostanie skierowane do ponownego użycia, recyklingu, odzysku;
- W trakcie rozbiórki odpady niebezpieczne będą selektywnie zbierane i usuwane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

[5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: X

- Realizacja przedsięwzięcia nie będzie prowadzić do wytwarzania, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych, substancji zubażających warstwę ozonową wymienionych w następujących rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady oraz w załącznikach do tych aktów: 2019/1021 (Zał. I i II); 2017/852 (rtęć); 1005/2009 (Zał. I i II); 2011/65/UE (Zał. II za wyjątkiem substancji, w których zapewniono pełne przestrzeganie art. 4 ust. 1 tej dyrektywy); 1907/2006 (Zał. XVII za wyjątkiem przypadków, gdy w pełni spełnione są warunki określone w tym załączniku); 1907/2006 (w zakresie substancji spełniających kryteria określone w art. 57 i zidentyfikowanych zgodnie z art. 59 ust. 1, z wyjątkiem przypadków, gdy udowodniono, że ich stosowanie jest niezbędne dla społeczeństwa);
- zastosowane zostaną tylko takie elementy budynków i materiały budowlane (z którymi mieszkańcy mogą mieć kontakt), które emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub elementu na podstawie badania zgodnie z warunkami określonymi w załączniku XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 oraz mniej niż 0,001 mg innych rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub elementu, podczas badań przeprowadzonych zgodnie z normą CEN/EN 16516 i ISO 16000-3:2011 lub innymi równoważnymi znormalizowanymi warunkami badania i metodami oznaczania;
- Wprowadzone zostaną działania służące redukcji emisji hałasu, kurzu i zanieczyszczeń w trakcie robót budowlanych lub konserwacyjnych;

- W budynkach planowanych do objęcia termomodernizacją nie występują materiały zawierające azbest.

[6] ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: X

- Przedsięwzięcie nie będzie realizowane na obszarze Natura 2000, w zasięgu obiektów światowego dziedzictwa UNESCO lub innych obszarów chronionych ustanowionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

- Przedsięwzięcie nie wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, gdyż nie kwalifikuje się do rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Wniosek: Przedsięwzięcie nie będzie wpływać negatywnie na żaden z celów środowiskowych.

OPIS METODY 2

Metoda oparta o założenie wykazania **istotnego pozytywnego wkładu** w realizację celów środowiskowych w wyniku realizacji przedsięwzięcia. Należy wskazać i uzasadnić, czy przedsięwzięcie znacząco przyczynia się do realizacji celów, osobno dla każdego z nich, wykorzystując w tym celu kryteria określone w Zał. 3 i Zał. 4 do Poradnika.

Przy czym należy uwzględnić, że przedsięwzięcie, które przyczynia się do osiągnięcia jednego z celów środowiskowych, nie wpływa negatywnie na inne cele środowiskowe oraz nie powoduje utrudnień w zakresie przystosowania się do zmian klimatu przez wszystkie rodzaje działalności gospodarczej.

Rozporządzenie w sprawie taksonomii określa znaczenie istotnego wkładu w realizację poszczególnych celów środowiskowych (w odniesieniu do działalności, co należy przełożyć na przedsięwzięcia do sfinansowania z IZTM):

[1] Łagodzenie zmian klimatu

Działalność wnosząca istotny wkład w ustabilizowanie emisji gazów cieplarnianych poprzez niedopuszczanie do powstania emisji ale również poprzez ograniczanie ich lub zwiększanie pochłaniania gazów cieplarnianych. Taką działalnością może być realizacja lub wspomaganie działań: wytwarzanie, przekazywanie, przechowywanie, dystrybuowanie lub wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych; poprawa efektywności energetycznej; zwiększenie czystej lub neutralnej dla klimatu mobilności; przejście na wykorzystywanie materiałów odnawialnych ze zrównoważonych źródeł; wzmocnienie lądowych pochłaniaczy dwutlenku węgla, np. poprzez przeciwdziałanie wylesianiu i degradacji lasów, zrównoważone gospodarowanie gruntami; stworzenie infrastruktury energetycznej wymaganej do obniżenia emisyjności systemów energetycznych, produkowanie czystych i wydajnych paliw ze źródeł odnawialnych lub neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla.

[2] Adaptacja do zmian klimatu

Działalność wnosząca istotny wkład w ograniczanie lub powstrzymywanie niekorzystnych skutków obecnych lub oczekiwanych przyszłych warunków klimatycznych albo ryzyka związanego z takimi niekorzystnymi skutkami, wywieranymi na tą działalność lub na ludzi, przyrodę lub aktywa. Taką działalnością może być realizacja działań: wykorzystujących rozwiązania oparte na zasobach przyrody lub oparte na niebieskiej lub zielonej infrastrukturze; montaż, wymiana, konserwacja i naprawa systemów ogrzewania, wentylacji

i klimatyzacji (HVAC) i systemu ogrzewania wody, w tym sprzętu związanego z usługami ciepłowniczymi, na wysoce efektywne technologie; dodanie izolacji do istniejących elementów przegród zewnętrznych, takich jak ściany zewnętrzne (w tym ściany zielone), dachy (w tym dachy zielone), strychy, piwnice i partery; montaż energooszczędnych drzwi i okien; montaż, konserwacja, naprawa lub modernizacja OZE.

[3] Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich

Działalność wnosząca istotny wkład w osiągnięcie celów ustalonych dla jednolitych części wód powierzchniowych lub podziemnych (ustalonych na podstawie RDW) oraz dobrego stanu środowiska wód morskich. Będą to działania ograniczające degradację jakościową i ilościową zasobów wodnych, wpływające na poprawę ich stanu jakościowego (stanu ekologicznego i chemicznego) i ilościowego oraz zapobiegające powodziom i minimalizuje skutki spowodowane występowaniem powodzi lub susz. Przykładami działań może być zwiększanie retencyjności zlewni, poprzez jej rozszczelnienie (dot. zwłaszcza obszarów miejskich), zmianę sposobu zagospodarowania, renaturyzacja obszarów mokradłowych, renaturyzacja cieków.

[4] Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym

Działalność zwiększająca ponowne użycie lub zmniejszająca zużycie zasobów poprzez odpowiednie projektowanie i wybór materiałów, ułatwianie zmiany przeznaczenia oraz demontażu i rozbiórki w sektorze budowlanym, w szczególności w celu ograniczenia zużycia i promowania powtórnego wykorzystania materiałów budowlanych.

Również działalność polegająca na rozwoju modeli biznesowych oraz łańcuchów wartości opartych na obiegu zamkniętym, dla zapewnienia jak największej użyteczności i wartości produktów, komponentów i materiałów.

[5] Zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola

Działalność, w ramach której zapobiega się lub, gdy nie jest to możliwe do zrealizowania, ogranicza emisję zanieczyszczeń – innych niż emisje gazów cieplarnianych – do powietrza, wody lub ziemi oraz działalność ta prowadzi do poprawy jakości tych elementów środowiska naturalnego. Przykładami takiej działalności może być zagospodarowanie obszarów zdegradowanych, poddanych w ramach tej działalności rekultywacji.

[6] Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów

Działalność wnosząca istotny wkład w realizację celu środowiskowego np. poprzez ochronę, zachowanie lub odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, a tym samym poprzez rozwój

usług ekosystemowych. Przykładami takiej działalności może być monitorowanie, zbadanie, objęcie ochroną obszarów cennych przyrodniczo; zagospodarowanie obszarów cennych przyrodniczo, dla zmniejszenia presji turystycznej, poprzez uregulowanie dostępu i dopuszczalnych form aktywności w tych obszarach.

Wykazanie istotnego pozytywnego wkładu w realizację celów należy analogicznie jak w przypadku Metody 1 oprzeć o dwa rodzaje kryteriów:

- kryteria określające istotny wkład w realizację poszczególnych celów środowiskowych, określone dla poszczególnych celów w art. 10-15 rozporządzenia 2020/852;
- dodatkowe kryteria mogące służyć ustaleniu, czy dana działalność w ramach przedsięwzięcia przyczynia się do realizacji wybranych celów środowiskowych (na podstawie rozporządzenia delegowanego do taksonomii (2021/2139)).

Należy wskazać kryteria jakie spełnia przedsięwzięcie, poprzez ich wypisanie i **dodatkowe wyjaśnienia/ uzasadnienia**, popierające spełnianie tych kryteriów.

DLA WYKAZANIA POZYTYWNEGO WPŁYWU WYSTARCZY WYKAZAĆ TEN WPŁYW

DLA MINIMUM JEDNEGO Z CELÓW ŚRODOWISKOWYCH.

NIEMNIEJ JEDNAK W TYM PRZYPADKU NALEŻY WYKAZAĆ BRAK NEGATYWNEGO WPŁYWU PRZEDSIĘWZIĘCIA NA POZOSTAŁE CELE (ZGODNIE Z METODĄ 1)

PRZYKŁAD 1^{18,19}:

Przedsięwzięcie: **Zwiększanie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej**. Przedsięwzięcie obejmuje termomodernizację budynków, której efektem będzie zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło.

METODA 2 – Wykazanie istotnego pozytywnego wkładu w realizację celów środowiskowych

[1] łagodzenie zmian klimatu: X

¹⁸ Kontynuacja analizy dla przykładu, który nie uzyskał wartości współczynnika dla obliczania wsparcia o wartości 100% (patrz str. 7 Poradnika).

¹⁹ Przykład nie uwzględnia ew. dodatkowych wyjaśnień/ uzasadnień w odniesieniu do poszczególnych celów, które są zależne od posiadanych dokumentów, decyzji, od możliwości wskazania dodatkowych informacji, co wynika z charakteru przedsięwzięcia.

- Przedsięwzięcie wnosi istotny wkład w ustabilizowanie stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze, poprzez ograniczenie powstania emisji gazów cieplarnianych, poprzez poprawę efektywności energetycznej;
- Przedsięwzięcie będzie obejmować dodanie izolacji do istniejących elementów przegród zewnętrznych (ścian zewnętrznych);
- Przedsięwzięcie będzie obejmować wymianę istniejących okien na nowe okna energooszczędne;
- Przedsięwzięcie obejmie wymianę istniejących drzwi zewnętrznych na nowe energooszczędne drzwi zewnętrzne.

[2] adaptacja do zmian klimatu: X

- Przedsięwzięcie obejmuje rozwiązania w zakresie adaptacji, które istotnie ograniczają niekorzystne skutki obecnych i oczekiwanych przyszłych warunków klimatycznych bez zwiększania ryzyka niekorzystnych skutków wywieranych na ludzi i przyrodę;
- Wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji nie mają negatywnego wpływu na działania w zakresie adaptacji ani na poziom odporności na ryzyka fizyczne związane z klimatem innych ludzi, przyrody, dziedzictwa kulturowego, dóbr i innych rodzajów działalności gospodarczej;
- Wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są spójne z lokalnymi, sektorowymi, regionalnymi lub krajowymi strategiami i planami w zakresie adaptacji.

[3] zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich:

- Nie identyfikuje się istotnego pozytywnego wkładu w realizację celu środowiskowego.

Wykazanie braku negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cel środowiskowy²⁰:

- Przeanalizowano i nie zidentyfikowano ryzyka degradacji środowiska związanego z utrzymaniem jakości wody i unikaniem deficytu wody dla osiągnięcia ustanawianych celów środowiskowych przez jednolite części wód w IIaPGW (ze względu na charakter przedsięwzięcia brak wpływu na stan zasobów wodnych).

[4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym: X

- Dla wytworzenia produktu wykorzystano materiały pochodzące z recyklingu.

[5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola: X

²⁰ konieczne jest wykazanie braku negatywnego wpływu na ten cel, ze względu na brak istotnego pozytywnego wkładu w realizację celu

- Przedsięwzięcie wnosi istotny wkład w ustabilizowanie poziomów zanieczyszczenia powietrza, poprzez ograniczanie emisji substancji zanieczyszczających.

[6] ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów:

- Nie identyfikuje się istotnego pozytywnego wkładu w realizację celu środowiskowego.

Wykazanie braku negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cel środowiskowy²¹:

- Przedsięwzięcie nie będzie realizowane na obszarze Natura 2000, w zasięgu obiektów światowego dziedzictwa UNESCO lub innych obszarów chronionych ustanowionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Wniosek: Przedsięwzięcie wykazuje istotny pozytywny wkład w realizację czterech celów środowiskowych, tj. [1] łagodzenie zmian klimatu, [2] adaptacja do zmian klimatu, [4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, [5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola. Jednocześnie przedsięwzięcie nie będzie miało negatywnego wpływu na dwa pozostałe cele środowiskowe: [3] zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich i [6] ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

Całościowy schemat przeprowadzenia procedury zgodności z zasadą DNSH

dla przedsięwzięć do sfinansowania w ramach IZTM przedstawiono w Zał. 5 do Poradnika.

²¹ Konieczne jest wykazanie braku negatywnego wpływu na ten cel, ze względu na brak istotnego pozytywnego wkładu w realizację celu.

Załącznik 1. Ogólne kryteria dotyczące nieczynienia znaczących szkód względem poszczególnych celów środowiskowych (na podstawie rozporządzenia delegowanego do taksonomii²²)

Lp.	Cel środowiskowy	Kryteria ogólne mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów środowiskowych
1	łagodzenie zmian klimatu	- Przedsięwzięcie nie prowadzi do powstania emisji gazów cieplarnianych.
2	adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> - Dla przedsięwzięcia przeprowadzono szczegółową ocenę ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko; - Wdrożono rozwiązania fizyczne i niefizyczne, które zmniejszają najważniejsze zidentyfikowane ryzyka fizyczne związane z klimatem, istotne dla tego przedsięwzięcia; - Wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji nie mają negatywnego wpływu na działania w zakresie adaptacji ani na poziom odporności na ryzyka fizyczne związane z klimatem innych ludzi, przyrody, dziedzictwa kulturowego, dóbr i innych rodzajów działalności gospodarczej; - Wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji wykorzystują rozwiązania oparte na zasobach przyrody lub polegają na niebieskiej lub zielonej infrastrukturze;

²² Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza znaczących szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (Dz. Urz. UE L 442 z 9.12.2021, s. 1).

Lp.	Cel środowiskowy	Kryteria ogólne mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów środowiskowych
		- Wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są spójne z lokalnymi, sektorowymi, regionalnymi lub krajowymi strategiami i planami w zakresie adaptacji.
3	zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	<p>- Przedsięwzięcie zostało uwzględnione w obowiązującym planie gospodarowania wodami (IIaPGW) na obszarze dorzecza, w zestawie działań uwzględniającym sposobów osiągnięcia ustanawianych celów środowiskowych przez jednolite części wód;</p> <p>- Dla przedsięwzięcia zostało przeprowadzone postępowanie dot. oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²³;</p> <p>- Dla przedsięwzięcia została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia;</p> <p>- Zidentyfikowano i uwzględniono ryzyko degradacji środowiska związane z utrzymaniem jakości wody i unikaniem deficytu wody dla osiągnięcia ustanawianych celów środowiskowych przez jednolite części wód w IIaPGW (dotyczy przedsięwzięć nie uwzględnionych w zestawie działań w IIaPGW lub,</p>

²³ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 553).

Lp.	Cel środowiskowy	Kryteria ogólne mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów środowiskowych
		dla których nie było wymagane przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko).
4	przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym	- W ramach przedsięwzięcia przewiduje się zapobieganie powstawaniu odpadów oraz gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, tj. zapewniając wysoki stopień recyklingu i odzysku materiałów.
5	zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola	- Realizacja przedsięwzięcia nie będzie prowadzić do wytwarzania, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych, substancji zubażających warstwę ozonową wymienionych w następujących rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady oraz w załącznikach do tych aktów: 2019/1021 (Zał. I i II); 2017/852 (rtęć); 1005/2009 (Zał. I i II); 2011/65/UE (Zał. II za wyjątkiem substancji, w których zapewniono pełne przestrzeganie art. 4 ust. 1 tej dyrektywy); 1907/2006 (Zał. XVII za wyjątkiem przypadków, gdy w pełni spełnione są warunki określone w tym załączniku); 1907/2006 (w zakresie substancji spełniających kryteria określone w art. 57 i zidentyfikowanych zgodnie z art. 59 ust. 1, z wyjątkiem przypadków, gdy udowodniono, że ich stosowanie jest niezbędne dla społeczeństwa)
6	ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	- Przedsięwzięcie nie będzie realizowane na obszarze Natura 2000, w zasięgu obiektów światowego dziedzictwa UNESCO lub innych obszarów chronionych

Lp.	Cel środowiskowy	Kryteria ogólne mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów środowiskowych
		<p>ustanowionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody²⁴</p> <p>lub</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dla Przedsięwzięcia zostało przeprowadzone postępowanie dot. oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²⁵; - Dla Przedsięwzięcia zostało przeprowadzone postępowanie dot. oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²⁶; - Dla Przedsięwzięcia została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia; - W ramach przedsięwzięcia zostały wdrożone/ zaplanowane do wdrożenia działania mające na celu unikanie, zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko/ na obszary chronione, wynikające

²⁴ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 916 ze zm.).

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 553).

Lp.	Cel środowiskowy	Kryteria ogólne mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów środowiskowych
		z przeprowadzonych postępowań dot. oceny oddziaływania na środowisko, oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 lub z uzyskanych decyzji

Załącznik 2. Dodatkowe kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów środowiskowych (na podstawie rozporządzenia delegowanego do taksonomii²⁷)

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów
1	Wdrażanie energooszczędnych technologii oświetlenia dróg i przestrzeni publicznych	7.3. Montaż, konserwacja i naprawa sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną	[1] łagodzenie zmian klimatu [2] adaptacja do zmian klimatu [3] zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	[1] nie dotyczy [2] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Załączniku 1 do Poradnika. [3] nie dotyczy [4] nie dotyczy [5] nie dotyczy [6] nie dotyczy

²⁷ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852

poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządzi znaczących szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (Dz. Urz. UE L 442 z 9.12.2021, s. 1).

²⁸ Zgodnie z typami projektów określonymi w „Strategii inwestycyjnej Instrumentu Zielonej Transformacji Miast (Warszawa, 07.2022 r.).

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wywrze poważnych szkód względem celów
			<p>[4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym</p> <p>[5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola</p> <p>[6] ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów</p>	
2	Rozwój inwestycji samorządowych (w tym inwestycji związków	7.6. Montaż, konserwacja i naprawa systemów	<p>[1] łagodzenie zmian klimatu</p> <p>[2] adaptacja do zmian klimatu</p>	<p>[1]</p> <p>- Budynek nie jest przeznaczony do wydobycia, magazynowania, transportu lub produkcji paliw kopalnych.</p>

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów
	<p>metropolitalnych)</p> <p>zwiększających wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (OZE) jako źródła energii w mieście, w tym rozwój energetyki rozproszonej i obywatelskiej; rozwój klastrów energii albo spółdzielni energetycznych</p>	<p>technologii energii odnawialnej</p>	<p>[3] zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich</p> <p>[4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym</p> <p>[5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola</p> <p>[6] ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów</p>	<p>[2] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Zał. 1 do Poradnika</p> <p>[3] nie dotyczy</p> <p>[4] nie dotyczy</p> <p>[5] nie dotyczy</p> <p>[6] nie dotyczy</p>

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wywrze poważnych szkód względem celów
3	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	7.2. Renowacja istniejących budynków; 7.3. Montaż, konserwacja i naprawa sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną	[1] łagodzenie zmian klimatu [2] adaptacja do zmian klimatu [3] zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich [4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym [5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola	[1] Budynek nie jest przeznaczony do wydobycia, magazynowania, transportu lub produkcji paliw kopalnych [2] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Zał. 1 do Poradnika [3] nie dotyczy [4] - W trakcie realizacji przedsięwzięcia co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne zostanie skierowane do ponownego użycia, recyklingu, odzysku; - W trakcie rozbiórki odpady niebezpieczne są selektywnie zbierane i usuwane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wywrze poważnych szkód względem celów
			[6] ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	<p>[5] - Elementy budynków i wykorzystywane materiały budowlane są zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi dla tego celu środowiskowego w Zał. 1 do Poradnika;</p> <p>- W przypadku zastosowania dodatkowej izolacji termicznej w istniejących przegrodach zewnętrznych, wykonuje się kontrolę stanu budynku w zakresie postępowania z materiałami zawierającymi azbest; kontrola powinna być przeprowadzona przez specjalistę z odpowiednimi uprawnieniami;</p> <p>- Elementy budynków i materiały budowlane wykorzystane przy renowacji budynku, z którymi mieszkańcy mogą mieć kontakt, emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub elementu na podstawie badania zgodnie z warunkami określonymi w załączniku XVII</p>

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wywrze poważnych szkód względem celów
				<p>do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 oraz mniej niż 0,001 mg innych rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub elementu, co należy ustalić w ramach badań przeprowadzonych zgodnie z normą CEN/EN 16516 i ISO 16000-3:2011 lub innymi równoważnymi znormalizowanymi warunkami badania i metodami oznaczania;</p> <p>- Wprowadzono działania służące redukcji emisji hałasu, kurzu i zanieczyszczeń w trakcie robót budowlanych lub konserwacyjnych</p> <p>[6] nie dotyczy</p>
4	Wykorzystanie rozwiązań proekologicznych,	7.2. Renowacja istniejących budynków;	[1] łagodzenie zmian klimatu	[1] Budynek nie jest przeznaczony do wydobycia, magazynowania, transportu lub produkcji paliw kopalnych

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wywrze poważnych szkód względem celów
	w szczególności dotyczących zwiększenia efektywności energetycznej, zastosowania OZE, dotyczących budynków innych niż mieszkalne oraz przestrzeni otwartych	7.3. Montaż, konserwacja i naprawa sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną; 7.6. Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej	[2] adaptacja do zmian klimatu [3] zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich [4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym [5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola [6] ochrona i odbudowa	[2] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Zał. 1 do Poradnika [3] nie dotyczy [4] - W trakcie realizacji przedsięwzięcia co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne zostanie skierowane do ponownego użycia, recyklingu, odzysku; - W trakcie rozbiórki odpady niebezpieczne są selektywnie zbierane i usuwane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa [5] - Elementy budynków i wykorzystywane materiały budowlane są zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi dla tego celu środowiskowego w Zał. 1 do Poradnika;

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	<p>Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wyrządzi poważnych szkód względem celów</p> <p>- W przypadku zastosowania dodatkowej izolacji termicznej w istniejących przegrodach zewnętrznych, wykonuje się kontrolę stanu budynku w zakresie postępowania z materiałami zawierającymi azbest; kontrola powinna być przeprowadzona przez specjalistę z odpowiednimi uprawnieniami;</p> <p>- Elementy budynków i materiały budowlane wykorzystane przy renowacji budynku, z którymi mieszkańcy mogą mieć kontakt, emitują mniej niż 0,06 mg formaldehydu na m³ materiału lub elementu na podstawie badania zgodnie z warunkami określonymi w załączniku XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 oraz mniej niż 0,001 mg innych rakotwórczych lotnych związków organicznych kategorii 1A i 1B na m³ materiału lub elementu, co należy</p>
-----	------------------------------	---	--	---

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wywrze poważnych szkód względem celów
5	Tworzenie bezpiecznej i zielonej infrastruktury dla niechronionych uczestników ruchu drogowego (np. budowa deptaków,	6.13. Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa	[1] łagodzenie zmian klimatu [2] adaptacja do zmian klimatu [3] zrównoważone wykorzystywanie	ustalić w ramach badań przeprowadzonych zgodnie z normą CEN/EN 16516 i ISO 16000-3:2011 lub innymi równoważnymi znormalizowanymi warunkami badania i metodami oznaczania; - Wprowadzono działania służące redukcji emisji hałasu, kurzu i zanieczyszczeń w trakcie robót budowlanych lub konserwacyjnych [6] nie dotyczy
				[1] nie dotyczy [2] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Zał. 1 do Poradnika [3] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Zał. 1 do Poradnika

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wywrze poważnych szkód względem celów
	woonerfów, przebudowa lub zmiana organizacji ruchu przed placówkami edukacji, przebudowa miejsc, w których często dochodzi do wypadków)		i ochrona zasobów wodnych i morskich [4] przejście na gospodarke o obiegu zamkniętym [5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola [6] ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	[4] - W trakcie realizacji przedsięwzięcia co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne zostanie skierowane do ponownego użycia, recyklingu, odzysku; - W trakcie rozbiórki odpady niebezpieczne są selektywnie zbierane i usuwane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa [5] Wprowadzono działania służące redukcji emisji hałasu, kurzu i zanieczyszczeń w trakcie robót budowlanych lub konserwacyjnych [6] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Zał. 1 do Poradnika
7	Tworzenie preferencji dla ruchu pieszego	6.13. Infrastruktura na potrzeby	[1] łagodzenie zmian klimatu	[1] nie dotyczy

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wywrze poważnych szkód względem celów
	oraz rowerowego, w tym budowy spójnych sieci dróg rowerowych w miastach i ich obszarach funkcjonalnych wraz z parkingami rowerowymi	mobilności osobistej, logistyka rowerowa	<p>[2] adaptacja do zmian klimatu</p> <p>[3] zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich</p> <p>[4] przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym</p> <p>[5] zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola</p> <p>[6] ochrona i odbudowa</p>	<p>[2] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Zał. 1 do Poradnika</p> <p>[3] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Zał. 1 do Poradnika</p> <p>[4] - W trakcie realizacji przedsięwzięcia co najmniej 70% (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne zostanie skierowane do ponownego użycia, recyklingu, odzysku;</p> <p>- W trakcie rozbiórki odpady niebezpieczne są selektywnie zbierane i usuwane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa</p> <p>[5] Wprowadzono działania służące redukcji emisji hałasu, kurzu i zanieczyszczeń w trakcie robót budowlanych lub konserwacyjnych</p>

Lp.	Typy projektów ²⁸	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie nie wywrze poważnych szkód względem celów
			bioróżnorodności i ekosystemów	[6] Przedsięwzięcie jest zgodne z kryteriami ogólnymi określonymi w Zał. 1 do Poradnika

Załącznik 3 Kryteria dla określenia przedsięwzięcia jako przyczyniającego się do realizacji celów środowiskowych.

Lp.	Cel środowiskowy	Kryteria
1	łagodzenie zmian klimatu	Przedsięwzięcie wnosi istotny wkład w ustabilizowanie stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze, poprzez niedopuszczanie do powstania emisji gazów cieplarnianych lub ich ograniczanie, lub zwiększanie pochłaniania gazów cieplarnianych, np. poprzez działania określone w art. 10 rozporządzenia 2020/852 ²⁹
2	adaptacja do zmian klimatu	Przedsięwzięcie obejmuje lub zapewnia rozwiązania w zakresie adaptacji, które istotnie ograniczają ryzyko lub wnoszą istotny wkład w zapobieganie ryzyku niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych przyszłych warunków klimatycznych dla tej działalności gospodarczej, albo istotnie ograniczają te niekorzystne skutki bez zwiększania ryzyka niekorzystnych skutków wywieranych na ludzi, przyrodę lub aktywa
3	zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Przedsięwzięcie przyczynia się do poprawy stanu zasobów wód powierzchniowych i/lub podziemnych oraz dobrego stanu środowiska wód morskich lub do osiągnięcia celów określonych dla jednolitych części wód w planach gospodarowania wodami, ustalonych na podstawie przepisów Dyrektywy 2000/60/WE (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej), np. poprzez działania określone w art. 12 rozporządzenia 2020/852; przedsięwzięcie zapobiega powodziom, minimalizuje skutki spowodowane występowaniem powodzi lub suszy

²⁹ Zgodnie z postanowieniami art. 10-15 rozporządzenia 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088.

Lp.	Cel środowiskowy	Kryteria
4	przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym	Przedsięwzięcie zapewnia efektywne wykorzystanie zasobów poprzez ponowne wykorzystanie i recykling zasobów; na etapie projektowania i produkcji uwzględnia się długoterminowe zachowanie wartości i ograniczenie odpadów produktu w całym jego cyklu życia; na etapie użytkowania produkt poddawany jest konserwacji dla wydłużenia jego żywotności i zmniejszenia ilości odpadów; dla wytworzenia produktu wykorzystano materiały pochodzące z recyklingu
5	zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola	Przedsięwzięcie wnosi istotny wkład w ustabilizowanie poziomów zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby, żywych organizmów i zasobów żywności, poprzez niedopuszczanie do powstania emisji substancji zanieczyszczających lub ich ograniczanie, lub poprzez zastosowanie działań wpływających na poziom aktualnego zanieczyszczenia, np. poprzez działania określone w art. 14 rozporządzenia 2020/852
6	ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Przedsięwzięcie przyczynia się do ochrony, zachowania lub przywrócenia różnorodności biologicznej w celu osiągnięcia dobrego stanu ekosystemów lub ochrony ekosystemów będących obecnie w dobrym stanie; utrzymanie lub poprawa stanu siedlisk i populacji powiązanych gatunków flory i fauny; Przedsięwzięcie wpływa na utrzymanie lub poprawę walorów krajobrazowych

Załącznik 4. Dodatkowe kryteria mogące służyć ustaleniu, czy dane przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji wybranych celów środowiskowych (na podstawie rozporządzenia delegowanego do taksonomii³⁰)

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
1	Wdrażanie energooszczędnych technologii oświetlenia dróg i przestrzemi publicznych	7.3. Montaż, konserwacja i naprawa sprzętu zwiększającego efektywność energetyczną	[1] łagodzenie zmian klimatu	[1] Czy przedsięwzięcie obejmuje instalację i wymianę energooszczędnych źródeł światła
2	Rozwój inwestycji samorządowych (w tym inwestycji związków	7.6. Montaż, konserwacja i naprawa systemów	[1] łagodzenie zmian klimatu [2] adaptacja do zmian klimatu	[1] - Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę systemów fotowoltaicznych i dodatkowego wyposażenia technicznego;

³⁰ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza znaczących szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (Dz. Urz. UE L 442 z 9.12.2021, s. 1)

³¹ Zgodnie z typami projektów określonymi w „Strategii inwestycyjnej Instrumentu Zielonej Transformacji Miast (Warszawa, 07.2022 r.)

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
	metropolitalnych) zwiększających wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (OZE) jako źródła energii w mieście, w tym rozwój energetyki rozproszonej i obywatelskiej; rozwój klastrów energii albo spółdzielni energetycznych	technologii energii odnawialnej		<ul style="list-style-type: none"> - Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę paneli fotowoltaicznych do podgrzewania wody i dodatkowego wyposażenia technicznego; - Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację, naprawę lub modernizację pomp ciepła i dodatkowego wyposażenia technicznego; - Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę turbin wiatrowych i dodatkowego wyposażenia technicznego; - Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>lub naprawę nieoszlonych kolektorów słonecznych i dodatkowego wyposażenia technicznego;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę jednostek magazynowania energii cieplnej lub elektrycznej oraz dodatkowego wyposażenia technicznego;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę wysoce efektywnych jednostek mikrokogeneracyjnych;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę układów wymiany/odzysku ciepła</p>

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>[2] - Czy przeprowadzono szczegółową ocenę ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko;</p> <p>- Czy w ramach realizacji przedsięwzięcia wdrożono rozwiązania fizyczne i niefizyczne, które zmniejszają najważniejsze zidentyfikowane ryzyka fizyczne związane z klimatem, istotne dla tego przedsięwzięcia;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji nie mają negatywnego wpływu na działania w zakresie adaptacji ani na poziom odporności na ryzyka fizyczne związane z klimatem innych ludzi, przyrody, dziedzictwa kulturowego, dóbr i innych rodzajów działalności gospodarczej;</p>

Lp. Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
			<p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji wykorzystują rozwiązania oparte na zasobach przyrody lub polegają na niebieskiej lub zielonej infrastrukturze;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są spójne z lokalnymi, sektorowymi, regionalnymi lub krajowymi strategiami i planami w zakresie adaptacji;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są monitorowane i mierzone przy użyciu uprzednio zdefiniowanych wskaźników,</p> <p>a w przypadku niezgodności z tymi wskaźnikami rozważa się podjęcie działań naprawczych</p>
3	Zwiększenie efektywności	7.2. Renowacja istniejących budynków;	[1] - Czy przedsięwzięcie prowadzi do ograniczenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 30%;

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
	energetycznej budynków użyteczności publicznej	7.3. Montaż, konserwacja i naprawa sprzętu związanego efektywność energetyczną	[2] adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> - Czy przedsięwzięcie obejmuje dodanie izolacji do istniejących elementów przegród zewnętrznych, takich jak ściany zewnętrzne (w tym ściany zielone), dachy (w tym dachy zielone), strychy, piwnice i partery; - Czy przedsięwzięcie obejmuje wymianę istniejących okien na nowe okna energooszczędne; - Czy przedsięwzięcie obejmuje wymianę istniejących drzwi zewnętrznych na nowe energooszczędne drzwi zewnętrzne; - Czy przedsięwzięcie obejmuje montaż, wymianę, konserwację i naprawę systemów ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji (HVAC) i systemu ogrzewania wody, w tym sprzętu związanego z usługami ciepłowniczymi, na wysoce efektywne technologie

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>[2] - Czy przeprowadzono szczegółową ocenę ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko;</p> <p>- Czy w ramach realizacji przedsięwzięcia wdrożono rozwiązania fizyczne i niefizyczne, które zmniejszają najważniejsze zidentyfikowane ryzyka fizyczne związane z klimatem, istotne dla tego przedsięwzięcia;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji nie mają negatywnego wpływu na działania w zakresie adaptacji ani na poziom odporności na ryzyka fizyczne związane z klimatem innych ludzi, przyrody, dziedzictwa kulturowego, dóbr i innych rodzajów działalności gospodarczej;</p>

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji wykorzystują rozwiązania oparte na zasobach przyrody lub polegają na niebieskiej lub zielonej infrastrukturze;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są spójne z lokalnymi, sektorowymi, regionalnymi lub krajowymi strategiami i planami w zakresie adaptacji;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są monitorowane i mierzone przy użyciu uprzednio zdefiniowanych wskaźników, a w przypadku niezgodności z tymi wskaźnikami rozważa się podjęcie działań naprawczych</p>
4	Wykorzystanie rozwiązań proekologicznych, w szczególności	7.2. Renowacja istniejących budynków;	[1] łagodzenie zmian klimatu	[1] - Czy przedsięwzięcie prowadzi do ograniczenia zapotrzebowania na energię pierwotną o co najmniej 30%;

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
	dotyczących zwiększenia efektywności energetycznej, zastosowania OZE, dotyczących budynków innych niż mieszkalne oraz przestrzeni otwartych	7.3. Montaż, konserwacja i naprawa sprzętu związanego efektywności energetyczną; 7.6. Montaż, konserwacja i naprawa systemów technologii energii odnawialnej	[2] adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> - Czy przedsięwzięcie obejmuje dodanie izolacji do istniejących elementów przegród zewnętrznych, takich jak ściany zewnętrzne (w tym ściany zielone), dachy (w tym dachy zielone), strychy, piwnice i partery; - Czy przedsięwzięcie obejmuje wymianę istniejących okien na nowe okna energooszczędne; - Czy przedsięwzięcie obejmuje wymianę istniejących drzwi zewnętrznych na nowe energooszczędne drzwi zewnętrzne; - Czy przedsięwzięcie obejmuje montaż, wymianę, konserwację i naprawę systemów ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji (HVAC) i systemu ogrzewania wody, w tym sprzętu związanego z usługami ciepłowniczymi, na wysoce efektywne technologie;

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę systemów fotowoltaicznych i dodatkowego wyposażenia technicznego;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę paneli fotowoltaicznych do podgrzewania wody i dodatkowego wyposażenia technicznego;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację, naprawę lub modernizację pomp ciepła i dodatkowego wyposażenia technicznego;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację</p>

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>lub naprawę turbin wiatrowych i dodatkowego wyposażenia technicznego;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę nieoszlonych kolektorów słonecznych i dodatkowego wyposażenia technicznego;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę jednostek magazynowania energii cieplnej lub elektrycznej oraz dodatkowego wyposażenia technicznego;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację</p>

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>lub naprawę wysoce efektywnych jednostek mikrogeneracyjnych;</p> <p>- Czy przedsięwzięcie obejmuje, jako indywidualny środek systemu technicznego budynku, montaż, konserwację lub naprawę układów wymiany/odzysku ciepła</p> <p>[2] - Czy przeprowadzono szczegółową ocenę ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko;</p> <p>- Czy w ramach realizacji przedsięwzięcia wdrożono rozwiązania fizyczne i niefizyczne, które zmniejszają najważniejsze zidentyfikowane ryzyka fizyczne związane z klimatem, istotne dla tego przedsięwzięcia;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji nie mają negatywnego wpływu na działania w zakresie adaptacji ani na poziom odporności na ryzyka fizyczne związane</p>

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>z klimatem innych ludzi, przyrody, dziedzictwa kulturowego, dóbr i innych rodzajów działalności gospodarczej;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji wykorzystują rozwiązania oparte na zasobach przyrody lub polegają na niebieskiej lub zielonej infrastrukturze;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są spójne z lokalnymi, sektorowymi, regionalnymi lub krajowymi strategiami i planami w zakresie adaptacji;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są monitorowane i mierzone przy użyciu uprzednio zdefiniowanych wskaźników, a w przypadku niezgodności z tymi wskaźnikami rozważa się podjęcie działań naprawczych</p>

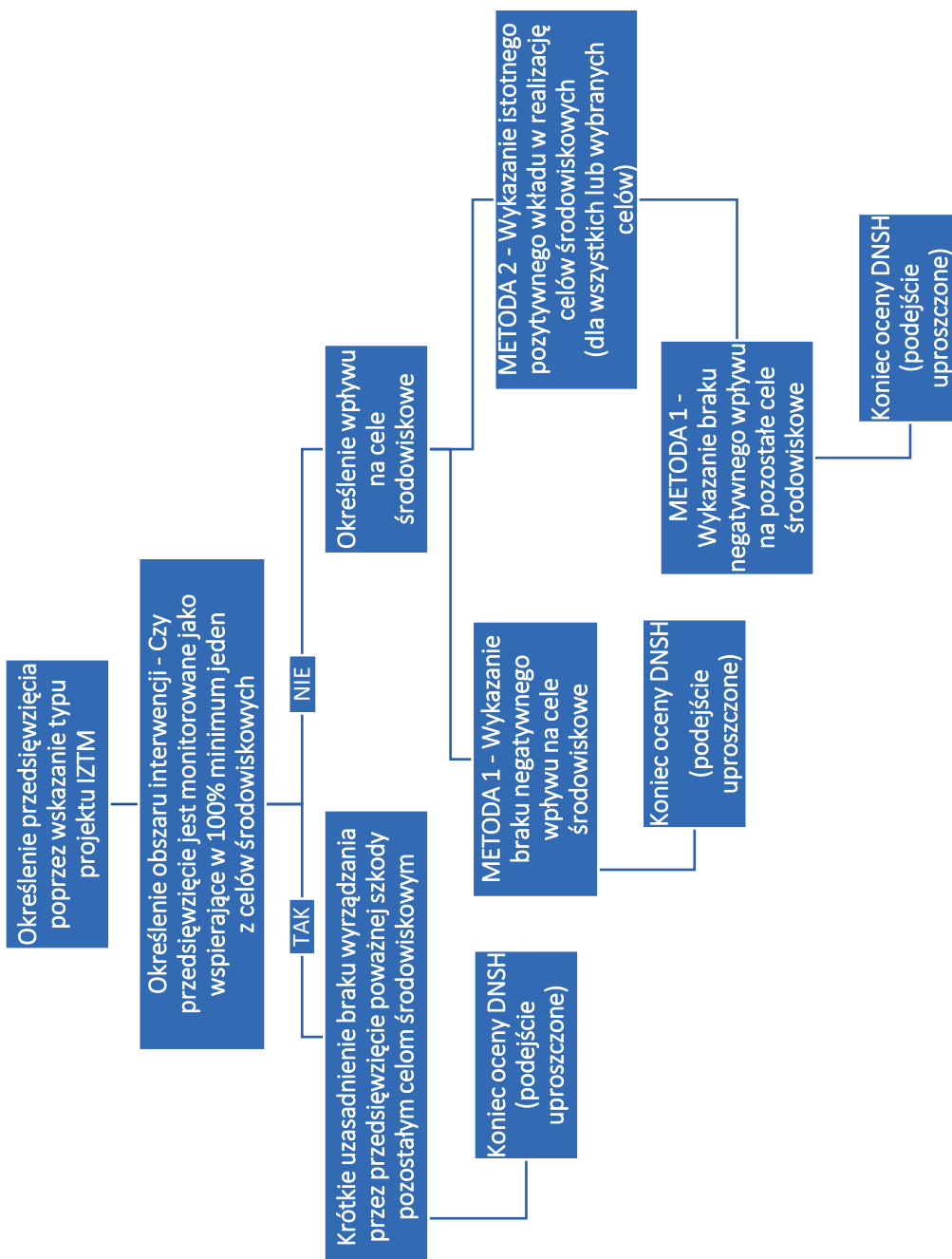
Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
5	Tworzenie bezpiecznej i zielonej infrastruktury dla niechronionych uczestników ruchu drogowego, (np. budowa deptaków, woonefów, przebudowa lub zmiana organizacji ruchu przed placówkami edukacji, przebudowa miejsc, w których często dochodzi do wypadków)	6.13. Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa	[1] łagodzenie zmian klimatu [2] adaptacja do zmian klimatu	<p>[1] - Czy budowana i eksploatowana infrastruktura służy do celów mobilności osobistej lub logistyki rowerowej: chodniki, ścieżki rowerowe i strefy dla pieszych, stacje ładowania ogniw elektrycznych i tankowania wodoru dla urządzeń do mobilności osobistej</p> <p>[2] - Czy przeprowadzono szczegółową ocenę ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko;</p> <p>- Czy w ramach realizacji przedsięwzięcia wdrożono rozwiązania fizyczne i niefizyczne, które zmniejszają najważniejsze zidentyfikowane ryzyka fizyczne związane z klimatem, istotne dla tego przedsięwzięcia;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji nie mają negatywnego wpływu na działania w zakresie adaptacji ani na poziom odporności na ryzyka fizyczne</p>

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>związane z klimatem innych ludzi, przyrody, dziedzictwa kulturowego, dóbr i innych rodzajów działalności gospodarczej;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji wykorzystują rozwiązania oparte na zasobach przyrody i/lub polegają na niebieskiej lub zielonej infrastrukturze;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są spójne z lokalnymi, sektorowymi, regionalnymi lub krajowymi strategiami i planami w zakresie adaptacji;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są monitorowane i mierzone przy użyciu uprzednio zdefiniowanych wskaźników, a w przypadku niezgodności z tymi wskaźnikami rozważa się podjęcie działań naprawczych</p>

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
7	Tworzenie preferencji dla ruchu pieszego oraz rowerowego, w tym budowy spójnych sieci dróg rowerowych w miastach i ich obszarach funkcjonalnych wraz z parkingami rowerowymi	6.13. Infrastruktura na potrzeby mobilności osobistej, logistyka rowerowa	[1] łagodzenie zmian klimatu [2] adaptacja do zmian klimatu	<p>[1] - Czy budowana i eksploatowana infrastruktura służy do celów mobilności osobistej lub logistyki rowerowej: chodniki, ścieżki rowerowe i strefy dla pieszych, stacje ładowania ogniw elektrycznych i tankowania wodoru dla urządzeń do mobilności osobistej</p> <p>[2] - Czy przeprowadzono szczegółową ocenę ryzyka związanego z klimatem i narażenia na to ryzyko;</p> <p>- Czy w ramach realizacji przedsięwzięcia wdrożono rozwiązania fizyczne i niefizyczne, które zmniejszają najważniejsze zidentyfikowane ryzyka fizyczne związane z klimatem, istotne dla tego przedsięwzięcia;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji nie mają negatywnego wpływu na działania w zakresie adaptacji ani na poziom odporności na ryzyka fizyczne</p>

Lp.	Typy projektów ³¹	Kategoryzacja typu projektu zgodnie z rozporządzeniem delegowanym do taksonomii	Cel środowiskowy w odniesieniu do którego określono kryteria	Kryteria mogące służyć ustaleniu, czy przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów
				<p>związane z klimatem innych ludzi, przyrody, dziedzictwa kulturowego, dóbr i innych rodzajów działalności gospodarczej;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji wykorzystują rozwiązania oparte na zasobach przyrody lub polegają na niebieskiej lub zielonej infrastrukturze;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są spójne z lokalnymi, sektorowymi, regionalnymi lub krajowymi strategiami i planami w zakresie adaptacji;</p> <p>- Czy wdrożone rozwiązania w zakresie adaptacji są monitorowane i mierzone przy użyciu uprzednio zdefiniowanych wskaźników, a w przypadku niezgodności z tymi wskaźnikami rozważa się podjęcie działań naprawczych</p>

Załącznik 5 Schemat przeprowadzenia procedury zgodności z zasadą DNSH dla przedsięwzięć do sfinansowania w ramach IZTM

Źródło: opracowanie własne